

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupeného Mgr. Petrem Maršálkem, advokátem se sídlem Dolní náměstí 342, Vsetín, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Zlínského kraje**, se sídlem Hlásenka 1516, Vsetín, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 5. 2010, č. j. 58 A 26/2010 – 10,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Obsah kasační stížnosti

[1.] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností (doplněnou přípisem ze dne 8. 9. 2010) brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým tento soud odmítl žalobu stěžovatele podanou ve věci dopravního přestupku jako nepřijatelnou.

[2.] Podle ustanovení § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) je totiž žaloba nepřijatelná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon. V daném případě došlo k uložení pokuty v blokovém řízení podle ustanovení § 84 a násl. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a toto rozhodnutí bylo vydáno v důsledku souhlasu stěžovatele, tzn. s jeho vědomým rozhodnutím, že přestupek nebude projednáván v řízení, jehož předmětem by bylo skutkové i právní posouzení předmětného jednání. V tomto směru krajský soud odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek č. j. 6 As 49/2003 - 46, in: č. 505/2005 Sb. NSS). Proto krajský soud žalobu odmítl jako nepřijatelnou podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[3.] Stěžovatel proti tomuto usnesení v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), e) s. ř. s., když namítá nezákonnost spočívající v nesprávním posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení; vady správního řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; a konečně nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[4.] Stěžovatel rekapituluje, že mu byla dne 16. 2. 2010 uložena bloková pokuta ve výši 1000 Kč, nicméně písemným podáním ze dne 9. 3. 2010 podal podnět k přezkoumání rozhodnutí ve věci uložení blokové pokuty. Dne 9. 4. 2010 obdržel od žalovaného stanovisko, jehož obsahem je konstatace, že v blokovém řízení nebylo shledáno žádné pochybení.

[5.] Stěžovatel tvrdí, že pokutový blok část „A“ není úplný a proto považuje rozhodnutí o uložení blokové pokuty za nicotné. Faktický stav věci je jiný, než uvedl správní orgán, a pokud soud dospěl k závěru o nepřipustnosti žaloby proti rozhodnutí o uložení blokové pokuty, aniž by se zabýval samotným blokovým řízením, znamenalo by to, že proti nezákonnému či dokonce nicotnému rozhodnutí není dána žádná procesní obrana.

[6.] Proto stěžovatel navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit.

II. Vyjádření žalovaného

[7.] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8.] Nejvyšší správní soud poté, co zjistil, že jsou splněny všechny procesní podmínky pro věcné projednání a rozhodnutí kasační stížnosti, přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9.] Soud konstatuje, že v nyní projednávané věci krajský soud odmítl žalobu podanou proti správnímu rozhodnutí, a v úvahu tak připadá pouze zvláštní kasační důvod, zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který však v sobě zahrnuje i zbývající dva důvody, které stěžovatel uplatnil (nezákonnost a vady správního řízení). V dalším se proto soud zaměřil na naplnění tohoto zvláštního stížnostního důvodu.

[10.] Spornou právní otázkou se v daném případě jeví posouzení toho, zda rozhodnutí o uložení blokové pokuty podléhá přezkumu ve správním soudnictví. K tomu z obsahu spisu plyne, že stěžovateli byla dne 16. 2. 2010 uložena bloková pokuta ve výši 1000 Kč, kterou na místě zaplatil a byl mu vystaven pokutový blok ev. č. B 2919900, série UB/2008. Jak uvedl stěžovatel v žalobě, vlastnoručně podepsal díl „A“ pokutového bloku a současně převzal díl „B“. Protože se však následně dozvěděl, že mu byla poté udělena i sankce v podobě dvou trestných bodů, podal podnět k přezkoumání rozhodnutí ve věci uložení blokové pokuty.

[11.] Nejvyšší správní soud má proto za postaveno najisto, že okolnosti případu jsou nesporné potud, že skutečně stěžovateli byla uložena pokuta v blokovém řízení a že tuto pokutu na místě zaplatil.

[12.] Na tuto situaci přímo dopadá setrvalý právní názor zdejšího soudu, podle něhož „*pokud soudní řád správní označuje za nepřipustnou žalobu proti správnímu rozhodnutí, vůči němuž žalobce nevyčerpal žádné opravné prostředky [§ 68 písm. a) s. ř. s.], tím spíše (a minori ad maius) musí být nepřipustná žaloba proti rozhodnutí (zde: rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení podle § 84 a násl. zákona ČNR*

č. 200/1990 Sb., o přestupcích), které bylo vydáno v důsledku soublasu účastníka řízení, a tedy jeho vědomého rozhodnutí, že přestupek nebude projednáván v řízení, jehož předmětem by bylo skutkové i právní posouzení jeho jednání“ (viz např. rozsudek ze dne 29. 12. 2004, č. j. 6 As 49/2003 - 46, in: č. 505/2005 Sb. NSS; obdobně rozsudek ze dne 6. 2. 2008, č. j. 3 As 58/2007 - 117, in: www.nssoud.cz). Na citovaný rozsudek ostatně výslovně odkázal krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení. K významu nevyčerpání procesních prostředků, které zákon v řízení správním k ochraně práv poskytuje při uložení blokové pokuty, se - byť ve skutkové i právně odlišném případě - obdobně vyslovil rovněž Ústavní soud (usnesení sp. zn. IV. ÚS 103/99, in: <http://nalus.usoud.cz>).

[13.] V případě uložení blokové pokuty totiž ze zákonné úpravy plyne (§ 84 zákona o přestupcích), že přestupek lze projednat uložení pokuty v blokovém řízení pouze tehdy, je-li spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit. Proto také platí, že proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat. Je tak zřejmé, že blokové řízení představuje specifický druh řízení o přestupcích. Uložení pokuty v blokovém řízení je totiž řízení o přestupku skončeno. Toto rozhodnutí proto není přezkoumatelné ve správním soudnictví, a v tomto směru se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje s právním názorem krajského soudu, vysloveným v napadeném usnesení.

[14.] Jednou z podmínek přípustnosti vydání rozhodnutí v blokovém řízení je totiž podle ustanovení § 84 odst. 1 zákona o přestupcích skutečnost, že osoba, která se měla přestupku dopustit, je ochotna pokutu zaplatit. Další podmínkou podávanou z téhož ustanovení, jež musí být kumulativně s první podmínkou splněna, pak je, že přestupek je spolehlivě zjištěn. V případě, že by ten, kdo se měl dle názoru správního orgánu přestupku dopustit, nepovažoval přestupek za spolehlivě zjištěný, případně by z jiného důvodu nebyl ochoten pokutu zaplatit, bylo by třeba otázky skutkové a právní týkající se spáchání správním orgánem tvrzeného přestupku posuzovat a bylo by tak potřeba provádět ve věci dokazování. To by probíhalo v „běžném“ správním řízení. Zahájení takového správního řízení o přestupku je tedy fakticky v dispozici té osoby, jež se měla přestupku dopustit, byť je zahajováno správním orgánem, neboť právě této osobě je dáno na výběr, zda využije svého práva na to, aby spáchání přestupku bylo správním orgánem prokazováno a aby bylo řádně prováděno skutkové i právní hodnocení jejího jednání.

[15.] Faktická dispozice osoby obviněné z přestupku je tedy dána tím, že osoba, jež se měla přestupku dopustit, buď považuje přestupek za spolehlivě zjištěný, nehodlá o něm vést takové řízení, v němž by byly posuzovány jak otázky skutkové, tak otázky právní, a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém řízení ukládána, nebo přestupek nemá za prokázaný a nesouhlasí tedy se zaplacením pokuty, přičemž využívá svého práva, jež jí nelze odepřít, na zahájení správního řízení o přestupku. Jak nicméně plyne ze shora uvedeného, v nyní projednávané věci stěžovatel svého práva na to, aby s ním bylo vedeno řízení o jeho jednání, jež mělo být přestupkem, nevyužil. Z této perspektivy viděno pak nemůže mít žádnou relevanci ani námitka, že pokutový blok část „A“ není úplný: je totiž nesporné, že stěžovatel jej podepsal, pokutu na místě zaplatil a nevyužil tak možnosti vedení správního řízení.

[16.] Vychází-li tedy Nejvyšší správní soud na základě shora zjištěných skutečností z toho, že smyslem přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví je poskytnutí soudní ochrany tam, kde osoby, jež tvrdí, že byly na svých právech dotčeny, se svých práv nedomohly před správním orgánem, ač se o to pokusily, pak za situace, kdy samotný stěžovatel ani nepožadoval, aby s ním bylo vedeno řízení o přestupku, jež by bylo správním řízením v prvním stupni, proti němuž by byly přípustné opravné prostředky, a stěžovatel tak mohla ve skutečnosti využít ještě dvou instancí v samostatném správním řízení, nemůže se nyní soudní ochrany oprávněně dožadovat.

[17.] Na tomto ustáleném právním názoru zdejšího soudu nemůže nic podstatného změnit ani skutečnost, že stěžovatel podal podnět k přezkumnému řízení ve smyslu ustanovení § 94 a násl. správního řádu, na který žalovaný zareagoval sdělením ze dne 6. 4. 2010,

č. j. KRPZ-12952-4/ČJ-2010-1500DP. Je totiž zřejmé, že podnět k přezkumnému řízení nelze považovat za prostředek k ochraně práva, který by bylo nutno vyčerpat před podáním správní žaloby. Přezkumné řízení je správním řádem koncipováno jako dozorčí prostředek, který není v procesní dispozici účastníka blokového řízení. V přezkumném řízení přezkoumávají správní orgány pravomocná rozhodnutí z moci úřední, přičemž účastník může „dát podnět k provedení přezkumného řízení; tento podnět není návrhem na zahájení řízení; jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podatel“ (§ 94 odst. 1 správního řádu). Citované sdělení vyhotovené žalovaným proto nepředstavuje správní rozhodnutí, přezkoumatelné správním soudem, a podání podnětu k přezkumnému řízení není prostředkem k ochraně práv, který by bylo nutno vyčerpat před podáním správní žaloby. Tímto prostředkem měl být vyslovený nesouhlas stěžovatele s uložením pokuty v blokovém řízení, k čemuž však v daném případě nedošlo. Zdejší soud proto neshledal relevantní ani argumentaci stěžovatele poukazující na to, že v jiném případě žalovaný rozhodnutí učiněné v blokovém řízení ve zkráceném přezkumném řízení zrušil.

[18.] Lze tak uzavřít, že Nejvyšší správní soud plně respektuje právo na spravedlivý proces, jehož podstatnou složkou je právo na projednání věci nezávislým soudem, nicméně je-li podle § 68 písm. a) s. ř. s. žaloba nepřipustná tehdy, nevyužil-li žalobce opravných prostředků v řízení před správním orgánem, které zákon připouští, pak musí být nepřipustná i tam, kde žalobcovo právo na podání opravného prostředku zůstalo nevyužito z toho důvodu, že žalobce nehodlal vést příslušné správní řízení ani v prvním stupni a spokojil se s ukončením věci v blokovém řízení. Při použití opačného výkladu na případy přezkumu správních rozhodnutí vydaných v blokovém řízení by totiž soud namísto činnosti přezkumné prováděl sám činnost, jež by jinak měl uskutečňovat správní orgán tehdy, pokud by osoba obviněná z přestupku takové řízení hodlala svým nesouhlasem s uložením pokuty v blokovém řízení vyvolat. Pokud by takový postup nebyl připraven aprobovat, musel by rozhodnutí správního orgánu vydané v blokovém řízení nutně shledat vždy nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Oba přístupy by popřely smysl blokového řízení. Není tedy v projednávané věci rozhodující, že proti uložení pokuty v blokovém řízení nejsou přípustné opravné prostředky, jichž by bylo možno využít (§ 84 odst. 2 zákona o přestupcích). Rozhodující je, že stěžovatel nevyužil opravné prostředky v řízení o přestupku, jež mohlo být z jeho dispozice vyvoláno, a to proto, že nevyvolal samotné řízení v prvním stupni.

[19.] Stěžovatel tedy skutečně nevyčerpal všechny opravné prostředky v řízení před správním orgánem, které jsou právními předpisy připuštěny, jak správně konstatoval krajský soud. Za tohoto stavu byl dán důvod pro odmítnutí žaloby jako nepřipustné podle § 68 písm. a) s. ř. s.

[20.] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl.

[21.] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2010

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu